

دره د پتنگانو

د استاد محمد صدیق پسرلي شهکار بیتونه

نوچاپنیم صفا
Ketabton.com

پل درهنما په پله که ږدې، نو هم دیده یې ږده
پټې سترگې پټې خولې په نورو پسې سیوري ځي

(۱)

دا بیت مې د ښوونځي له وخته په ذهن کې دی، هغه مهال یې شاعر راملوم نه
و، خو څو کاله وروسته راته څرگنده شوه چې دا رنگه شعرونه د استاد محمد
صديق پسرلي وي.

د استاد «غزلبن» مې څو ځله لوستی، په هر ځل لوستلو مې یې نوې دنیا
موندلې ده، سړ کال چې مې بیا لوست، د ځان لپاره مې ځینې بیتونه په کتابچه
کې ترې ولیکل، وروسته فکر راسره پیدا شو چې راشه کمپیوټر ته یې کړه او د
انټرنټ له لارې یې تر دوستانو هم ورسوه...

(۲)

استاد پسرلي دقیق شاعر دی، حکیم شاعر دی، له کلماتو سره یې احساساتي
چلند نه دی کړی. دده شعر باید درک شي...

درک د حس تعبیر او تفسیر دی...

د پسرلي صاحب شعر یوازې په حس کولو باندې نه شوراغږولی.
دده پر شعر، فکر پکار دی.

باید معنا پکې کشف شي؛ ځکه معنا ادراکي شی ده...

استاد سیوري په خبرو راوستي... د تسلي په یوه جمله پسې یې سل ځله په
زړه یادونه را چټلې دي... د چنار په وچو لاسو کې یې دعا لیدلې... د حیا په
وزرونو یې درنگونو د الوتلو روایت کړی...
اوبالاخړه یې شعر لیکلی دی...

اروا یې دې ښاده وي!

مصطفی صفا

۱۳۹۵/۵/۲۰هـ ل

بن نه يو چې ومو غوړوي د سرسبزۍ بهار
وخت لکه د سوال لمن بې ځايه غوړولي يو
(غ: ۱۱۳۷)

هره کيسه ډېره ژر خپرېږي په وزگارو کې
ښايي چې د صور شپېلۍ تر نورو لومړۍ مړه واوري
(غ: ۱۱۳۰)

ژوند چې پسرليه لا منلي يو
ښايي د پولادو چيچل پاته وي
(غ: ۱۶۰)

لږ مې مدرسي ته د جلوو چې سر ور بېرته کړ
پير د طريقت هم يو ساده ماشوم د حسن و
(غ: ۹۰۰ مخ)

چې مينه د انسان يې زړه کې نه شي ځايېدلای
له خدای سره د عشق پوچه دعوا يې يعنې څه؟
(غ: ۳۸۲)

پوه شوم پسرليه د عزت په لار
سر کې د لښکر ځي علم پټه خوله
(غ: ۲۰۶)

می را چې لاهو کړو مزاحم فکر
غم که مې غمخور لرلای غم څه و؟
(غ: ۲۲۶)

د منارونو ارتفاع له پراته سیوري پوښته
د حسن حد مگر معلوم شي په مقیاس د مینې
(غ: ۷۰۹)

دا دوه عالمه کار او مختصره زندگي
خو، حیف چې بیا هم تېره شي هدره زندگي
(غ: ۱۶۶)

يو حيوان په ټول عالم کې سپری نه شو
دا انسان دی چې په خپله ځناور شي
(غ: ۱۷۶)

نه تنها ناله موزير او بم پورې تړلې ده
مينې مو رسته په درست عالم پورې تړلې ده
دوه ورځې ژوندون دې خدايه دلته راکاوه ولې
يوه خوا، بله خوا يې چې عدم پورې تړلې ده
څنگه به عيار کړي له شپو ورځو سره ذهن څوک
هره خوشحالي يې په يوه غم پورې تړلې ده

(غ: ۱۲۳۵)

لوړ مقام چې هرڅه وي ناامنه وي
پاڼه چې څو پورته وي ژر الوځي
(غ: ۴۹۲)

له زړه تر ژبې پورې لاره مې وه غږېو نيولې
گیله مې هرڅو هڅوله خو په خوله رانغله
(غ: ۸۳۸)

زه به ستا د خوږې ژبې په وفا څه باور وکړم
ډېر دروغ شته چې مخونه د رښتیا په پلو نغاړي
(غ: ۸۴۸)

خدايزده تقاضا به وه د مينې که منشا د ناز
بې له کومه جرمه لکه ستوري څرېدلي يو
هرڅو که سپرليہ سر ترپايه اور اوبه کړو عشق
بيا هم لکه شمې خپلو پښو ته څڅېدلي يو
(غ: ۹۲۱)

هره يوه لحظه مې له بايللو فرصتونو نه
دوږه شوه د لارې په اخيستي پل کې پاتې شوه
(غ: ۹۱۴)

ترڅو چې لار وي پاتې د جرس غونډې سپرليہ
فرياد د سوي زړه دې تر هغو مه کښوه

(غ: ۱۱۴۳)

گومان د مازیگر د سیوري مه کوه په ما
چې قد به یې د نورو په نگاه کې لویوم
د خم په پښو کې رغړم که مې کین ووځي له زړه
دا یو ثواب په غېږه د گناه کې لویوم
په سهوه مې ډېر مه نیسه د سوي زړه مالکه
خو تاندې تجربې په اشتباه کې لویوم

(غ: ۸۲۰)

شوځ ماشومان کوربانه باسي د مېلمه له خونې
چې یاد دې راشي اسويلي باسمه ستا له غمه
(غ: ۸۰۴)

مه وهه بېواکه چيغې، سر له کاڼو مه وهه
واوره به خدای ويلې کړي، آېشاره ته به پاته يې
(غ: ۷۹۱)

راغلو له عدمه، خو په هر قدم
گورو، عدم بيا غېږه پرانيستې ده
(غ: ۷۶۷)

په څه هوس، په کوم هدف، د څه لپاره درومو؟
د هېرې سیمې مسافر، په ورکه لاره درومو
په دې ساحل کې مو د ژوند نښانې ونه لیدې
لکه د بحر څپې بېرته له کناره درومو
لیوني زړونه په پښو کړي د یوې منډې هوس
د بربوکی په پله بېدیا ته چې له ښاره درومو
(غ: ۹۶۲)

چې د ناز سروه مې د سترگو مخ ته ودرېده
له هغه وخته مې په زړه کې وه ولاړه چيغه
(غ: ۹۵۹)

يوه د تسلي جمله مي گوتو ته رانغله
سل خلي مي ستا يادونه زړه كي را چنلي دي
(غ: ۹۸۴)

تل به لکه شمه پښه پر خای سوخي
خوک مه شه گمراه په خپلو اوبښکو كي
(غ: ۹۶۹)

ژبه مي شوه گونگه د جلوو بي شمېره ژبو ته
زه لکه د سين کاني د شور په منځ كي غلي يم
(غ: ۹۶۰)

نه کړي په بې حسو څه اثر کيسې
 خاورو ته يو عمر وکړې لمر کيسې
 سين له تللو پرته څه ليدلي دي؟
 درست عمر يې اورو د سفر کيسې
 (غ: ۸۵۴ مخ)

په مړينه مې هم نه لوبړي اوس زړه ته هوسايي
 چې ژوند لکه سپلاډ په اضطراب تېروم
 (غ: ۸ مخ)

ستا لاره به گوري، د وفا په انتظار به وي
سل ځلي که شنه واښه زما له گوره ووتل
(غ: ۷۴۶)

د ژوند پانې بې لوستو اړوم په دغه فکر
چې مرگ به د بل فصل ابتدا وي که به نه وي؟
(غ: ۷۳۵)

سکوت د نیمې شپې چې مې په سر اخیستی دی
آرام مې لکه سین رانه بستر اخیستی دی
(غ: ۷۳۲)

يو نفس ژوندون ته څومره لومې وي
هر پلو چې گورو قفس اېښی دی
(غ: ۵۸۳)

د چا د کور مخ ته به ناڅي لکه زڼی طاووس
د چا په گور به ږدي گلونه په زړه ستړی بهار
(غ: ۱۲۴۳)

څه ځای د حیرانی نه دی چې گاز هم اوبه کېږي
مړو اوبښکو ته مې وگوره آواز هم اوبه کېږي
(غ: ۱۲۱۳)

ما ته، تر پرتو کاهو د لارې دوږې ښې ښکاري
نه وينم د پورته الوتلو زور په تيږو کې
(غ: ۹۳۵)

د فوارې په پله مې پيل کړ د غوښتنو سفر
په هر قدم مې بېرته پښو ته رالوېدلی يم
(غ: ۹۳۱)

وهم د سفر د سين څپې وارخطا کړې دي
ځکه بدرگه ورسره استوم يو څو اوښکې
(غ: ۹۲۷)

مینه کې چې وکړي څوک اودس په خپلو اوبښکو
لمونځ يې ادا کړي، په ولاړو لکه شمه
(غ: ۸۸۹)

شور مې شاته پرېښود چې د ژوند له ښاره ووتم
پټه خوله له ښاره لکه تللې لاره ووتم
(غ: ۱۰۴۹)

اوبښکې يې مه گڼه سپلاښ شو، د زغم بند يې يووړ
زړه کې ټناکو چې د عمر له آزاره ژپل
(غ: ۱۰۳۹)

په يوه شپه غم نه ارزي گرده ژوندون
د نيمې لارې مل، نامرده ژوندون
ترڅو به ځان وړپورې ونښلوو
لمن څنډي آخر له گرده ژوندون
(غ: ۴۶۴)

د زمانې بهير که څه هم مخ پر وړاندې درومي
خو ژوند يو سېل دی چې څو ځي هغومره لاندې درومي

(غ: ۴۹۳)

دا تېرى بخښلای نه شي مینه په درشل د ناز
خپلو بې فکریو ته چې کله د خدای کره وایو
(غ: ۹۲۲)

څه ښویه آینه نه یم چې هر څه دې کړم هېر
یادونه دې په زړه باندې کیندلي گرځوم
(غ: ۹۳۶)

ورک وي چې تنها وي په اسبابو متکي خلک
چا وې چې پیدا لکه مېړی سپکې وزرې کره
(غ: ۶۴۸)

په سلو ژبو چې سوسن په بڼ کې پته خوله و
پوه شوم د خپل ښایست نشه اخلي له گله ژبه
دومره چې ژر ژر په هر دم په بله بله اوږي
ته وا زده کړې یې له خپل خواره وربله ژبه
که روڼې اوبښکې دې سپرلیه ترجمانې نه شي
پتو دردونو ته لفظونه لري کله ژبه

(غ: ۴۴۲)

هیلي زړه ته راشي، خو په شمار یې کله پوه نه شوم
دا وحشي کوترې چې څو شمېرې الوتلې وي

(غ: ۵۲۶ مخ)

هېر يې کړل سپرليہ ظالمان په موږ
واک چې د مظلوم گوتو ته ورغی
(غ: ۳۹۹)

د مراد مزلہ ته هرڅوک ورنژدې شو
يو پښتون لکه ميڅ شوی ټغر پروت دی
(غ: ۷۰)

چې په خپله دې تور کړې د خپل آل مخ
اوس د سيوري غوندې مښه په دېوال مخ
(غ: ۵۷۵)

لکه آواز د آرزوگانو په هوا درغلم
لکه سېلاب بېرته په خپله غاړه وږم جنازه
(غ: ۱۱۰۳)

چې د وينا فرصت يې راکړ حيا دارو لېږمو
په غلبېل زړه کې مې يوه گيله هم پاته نه وه
(غ: ۱۰۹۴)

د صحرا لوی زړه يې ساتلی شي راز
مجنون چې پټې کړې له ښاره سترگې
(غ: ۱۰۷۶)

سترگې د گلونو مې سحر واړه لندې ليدې
دا څنگه دستور دی چې تر پېښې يې غم وړاندې وي
ځان گڼو يوازې چې د مرگ په پوله وخېژو
وبه گورو موږ نه به هم زښته عالم وړاندې وي

(غ: ۱۲۷۷)

نرم زړونه بويه د لطيف حسن ساتلو ته
ډېر دې آيينې کې د ادا گلونه وکرل

(غ: ۸۹۸)

څه سيوري نه يو چې غرمه تللي، ماښام راگرځي
چې مو له چا زړه لټېدلی لکه ساه تللي يو
(غ: ۱۲۵۲)

که خوښی یو که ناخوښی یو ورسره شاربو به اړ یو
چې غاړې ته راولوېده تر ګوره زندګي
(غ: ۱۲۴۹)

دنيا او عقبا دواړه وي پرته پوله پر پوله
خو دومره لږ واټن هم د کلونو مزل غواړي
(غ: ۱۲۶۱)

ژوند څه ؤ؟ پس له عمره ايله اوس دومره شوم پوه
چې اخيستې مې په خپلو اوږو خپله جنازه وه
(غ: ۵۵۵ مخ)

خير كه آباد نه شوم، مه مې كړې په خوله د بل
چېرته د پسه خپله ساه، چېرته د قصاب پوكل؟
(غ: ۳۴۲)

سپرليہ داسې غلط بينو رانه ورکه کړه لار
کوم چې پېريان ورته ښکارېږي، خو انسان نه وينی!
(غ: ۲۸۹)

يعقوب که په خپل زوی پسې شو ږوند عجبه نه ده
کیسه کوه د هغه چې ولس پسې ږندېږي
(غ: ۱۱۲۲)

پټه خوله فرياد د زړه د زړه غوږونه ښه اوري
سوي نفسونه مې هم ستړي جرسونه دي
(غ: ۱۱۱۰)

خاڅکي د باران نه يو چې سيل شو، څو
ستا په لوري خوند کوي تنها سفر
(غ: ۱۲۸۶)

څو بلې شمې به ترې وټټېږي
د تا په غولي که يو پل وکړم
(غ: ۱۲۶۲)

ښايي له خاورو يې تر حشره زقوم وټټوي
که مې له ځانه سره يوسم گور ته دا غمونه
(غ: ۴۵۰)

تشه دعا چې عمل نه وي غولول دي د ځان
د چنار پاڼو گورۍ وچ کړل په دعا لاسونه
(غ: ۱۱۳۳)

ژوند یوه پېچلې معما وه، مرگ یې بله غوټه
نه څوک د مینې په راز پوه شو، نه په راز د حسن
(غ: ۸۰۸)

درست عمر مې غم نه دی سپردو ته زړه ورکړی
بیا هم لکه دېوال د بتۍ خام پاته یمه
(غ: ۶۷۸)

له ځانه وتای نه شم، چا ته ورشم، چېرته لاړ؟
درست عمر په خپل زړه کې د آرزو پلونه وهم
(غ: ۱۱۴۸)

ته د استغنا سما او زه د تمنا دنيا
 نه پوهېږم خدايزه چې په څه سره ملگري يو؟
 (غ: ۲۴۸)

می مگر غمونه زموږ پاک په غاړه واړوي
 سپل شي يو جهان خلی خاشاک په غاړه واړوي
 (غ: ۷۰۳)

پردېسۍ چې وچه پانه د خزان کړم
 جنازه مې مگر باد په اوږو واخلي
 (غ: ۶۹۸)

استاد محمد صدیق پسرلی

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library